

A P R V T I V M.

tius hæc gens videatur patuisse, quam à Ptolemao describatur) à septentrione sinu Adriatico; ab meridie denique Apennino. Primus Frentanorum locus à Phiterno in ora est *Campus Martinus*. Dein opidum *Terminus*, *Termine* vel *Terme* vulgo: situm in peninsula, firmitate mœniorum, naturaque loci bene munitum: ducatus habet dignitatem. Intus mille passibus à Phiterno, castellum est *Guilliniacum*; & altius pari intervallo *Guarda*, *Afenia* dicta: supra quam *Luparia*, *Lupara*, *Cargabotatum*, *Carga Botazzo*: *Lucitum*, *Lumefanum*, *Castellum Pinianum*, *Rocchetta*, *Casale Reparandum*, *Lispinetum Tornaquisum*, ultra *Bonianum* civitas; doctis *Borianum* dicta: visuntur hic Mons niger: *Castellutum*; & arx *Vivaria*, cum nobili oppido *Trivento*, de quo in Apulia Daunia. Altius offerunt se *Salcitum*, *Fossa sicca*, *Baniolum* & *Civitas Noya*, *Monaſterium D. Stephani*: *Turium*, *Casale*, *Burdinum*, *Poliflum*, *Serrium*, *Casalangra*, *Pelicornum*, *Penna*, *Guaſum Amonium*, vernacuale *Guasto di Amone*. Plinio Melæque *Histonium*. Supersunt hic quædam antiquorum operum, theatri cum primis & prætorii vestigia. Marchionatus habet titulum. Intus deinde juxta flu men *Afinellam* modicum castellum est *mons Doris*, *monte Dorise*, comitatus titulo clarum: ultraque amnem fontem versus *Gessum*, *Campinio*, *Campignone*, *Basilica*, *Gelinum*, *Tripalum*. Cis Sarum fuit olim opidum *Anxanum*: fuit etiam Frentanorum opidum *Ferentum*: ulterius ad Majellæ montis radices *Palumbarium* est: juxta Sarum dein ad ejus dextram *Atissa*, *Tornaticumque* castella. Sub Sari in Apennino fonte opida sunt *Afferulum*, *Tescum*, *Opum*, *Vallis regia*, *Civitella*, *Rocca*. De Civitella ita Thuanus: Civitella in Caracenæ arduo colli imposita est, ab ea parte prærupto, qua septentrionem spectat, & per unam partem mare Hadriaticum despicit. in imo colle olim habebat arcem quinque propugnaculis munitam, ab opidanis sub Caroli VIII in Italiam adventum destructam, ne præsidiorum insolentia ad prædam exponerentur. Ad occasum ubi declivior est Viperatam fluvium subjectum habet, haud longe ex Apennino juxta Gercetum scatentem, qui flexuosis anfractibus vallem intersecat, unde illi nomen, & ad Ægidii fanum in mare exoneratur: paulo inferius Salimellus est, qui relieto ad levam Turtureto prope Iuliam novam decurrit. Trans amnem antiquissima Caracenorum urbs *Audenæ*; in Frentanis hinc mare versus ad Sarum vestigia reperiuntur urbis antiquæ, inquit Leander, *Sari*, quemadmodum adhuc vocatur locus. Supra est *Palietum* oppidum, ob superiorem urbem deletam, ædificatum. Altius secundum Sari alveum *Mons planus*, editissimus ex Apennino oriens adspicitur; in cuius declivitate supra Sarum *Arca* est oppidum: aliaque in eodem monte hæc; *Bomia*, *Colmetum*, *Trans-Rivum*, *Mons*

Ferrandus, & *Petra Ferracina*: deinde trans fontem amnis supra Petram Ferracinam castellum *Pilum*, civitasque *Bucellum*, & *Pescolum Penatarium*: item ad D. *Angelum Pescolanum*, S. *Angelo di Pescoli*, cum oppido *Iudico*, *Giudice*, cunis superbiente *Iacobi Caldore Domini*, cuius facta describunt *Blondus*, *Sabellicus*, *Corius*, aliique. Succedit D. *Petrus Avellanus*, & alia deinceps circa Sarum oppida: quorum in Pelignis commemoratio.

Frentanis *Carentinisque* vel *Caracenæ* jam explicatis succedunt *Peligni*, qui *Valva* nunc vulgo. *Peligni*: Profectos hoc quidam scribunt ex Illyrico, duetu Volinii regis Luculli: ei duos fuisse nepotes *Pacimum* & *Pelinum*; ab hoc *Pelignos*, ab illo nomen accepisse *Pacinates*. Potissimæ *Pelignorum* gentis meminerunt nulli non veteres scriptores, cum primis *Livius*. Latet *Pelignorum* appellatio in quibusdam hujus regionis locis, *Paleno*, *Forca di Paleno*, *Leto di Paleno*: quin totus ager *Pelignorum* hodie corrupte *Palena* dici perhibetur. *Pelignis* ab oriente flumen est *Sarus*, cum Fren- *Fines*. tanis *Caracenisque*; ab meridie, *Vestini*; ab occidente, amnis *Aternus* cum *Marucinis*; ab septentrione, sinus *Adriaticus*. Loca eorum specialiora sunt: *Scontronum* cum *valle Regia*: D. *Maria quinque millium*; supraque *Arx quinque millium*, de *cinque miglia*; *arx Rafini*, *Rocca de Rafi-* no, *cœnobium D. Ioannis*, *Fossa Cæsa*, cum arce D. *Ioannis*, *Furca Palena*, *Letum Paleni*, *Palenum*, *Altinum*, *arx Scalonia*, *Gessum*, *Turricella*, *Pinna hominis*, *Mons niger*, *mons Labianus*, *Falum*, *Luparella*, *Quartum*, *Misferatum*, &c. *Pescum*, *Constantium*, *Rivus Sonulus*, *Planicies v-millium*. Est hic in ora civitas antiqua *Ortona*. Servare se gloriantur cives in augusta *Ortona*, æde D. *Thoma Apostoli* reliquias. Adpellunt huc naves ex Epiro, Dalmatia, aliisque partibus, merces ad Lanciani mercatum deferentes.

Non procul ab Ortona oppidum est *Franca-Villa*. Introsum dein Majellam versus *Givianum*, *Aretium*, *Arevacrum*, *Casa Candidella*; tum altius ad D. *Martinum*, *Falletum*, & alia. Hinc inter Morum amnem & Ortonam sunt *Græcum*, & altius, *Ariellum*, *Orsonia*, ad D. *Apollinarem*, *Frisum*, *Castellum novum Lanciani*, vulgo *Lanzano novo*. Dein supra Mori initia duobus fere P. M. opidum est *Guardagallum*, *Guarda di Gallo*. Prope Feltrinum amnem in littore castellum est D. *Viti Lanciani*: medioque hoc intervallo civitas visitur *Lancianum*, P. M. ab *Saro IV*, totidemque distans ab ora, ob *Anxani* fortean interitum ædificatum. Celebre est emporium: quo quotannis mensibus *Majo* & *Augusto* Italiæ, Illyrici, Siciliæ, Græciæ, Asia, & reliquarum mundi partium negotiatores ad frequentissimum conveniunt mercatum. Vrbs Archiepiscopum habet, cui nullos *Lancianum* subesse Episcopos lego. In ora dein ad Fori amnis ostium *Tullonum* est: supraque *Millianicum* & altius *Fara*; ulterius *Rapinum*; oppidumque Majellæ propinquum *Pinna*, *Penna* vulgo. Sequitur